

Dobrý den, milí osmáci,

s novým měsícem, s novým úkolem. K březnovému tématu se vrátíme až budeme ve škole. V dubnu máme přejít na jiné téma: netolerantní jednání. O korupci jsme si už povídali, ale přesto si přečtěte tento text, abyste si oživilí pojem korupce.

Zároveň mi pošlete na e-mail: karla.mrkvova@borovskeho.cz odpověď na otázku:

**Česká republika je momentálně v nouzovém stavu. Napomáhá tato situace ve státě korupci? Pokud odpovíte ano - vysvětlit proč.
Pokud odpovíte ne - také vysvětlit proč.**

Pomoci vám mohou rodiče, internet, zprávy...

Korupce

Korupce je jedním z nejzávažnějších celospolečenských problémů současnosti. Vyskytuje se jak ve vyspělých, tak v rozvojových zemích. Jedná se o provázaný problém morální, ekonomické, politické i sociální povahy.

Korupce nastává, když osoba rozhodující ve věcech obecného zájmu, zneužije svoji pravomoc, aby místo jednání ve prospěch občanů (obecného zájmu), jednala ve svůj vlastní nezasloužený prospěch (zisk), který získá od jiné osoby za to, že jí poskytla výhodu. (např. když úředník, který má rozhodovat v zájmu všech občanů, tzn. vybrat firmu, která poskytne kvalitní služby za co nejméně peněz z veřejného rozpočtu, přidělí zakázku podnikateli, který ji provede za draho, protože mu dal úplatek.) Výsledkem je, že společnost strádá.

Korupce se vždy účastní dvě strany. Účastníka, který nabízí úplatek, aby získal výhodu, nazýváme korumpující. Účastník, který zastupuje obecný zájem a přijímá nebo vyžaduje úplatek, nazýváme zkorumpovaný. Kromě toho existuje ještě speciální typ nepřímé (zprostředkované) korupce, ve které se mezi korumpujícím a korumpovaným nachází ještě prostředník, který akt zprostředkovává.

Korupční chování je nejčastěji spojováno s uplácením penězi. Ve skutečnosti však má i jiné podoby. Korupčník může obdržet hmotné i nehmotné dary (auto, dovolenou), služby, důležité informace, lepší zaměstnání. Patří sem také zvýhodňování známých (klientelismus) a příbuzných (nepotismus). V rámci nepotismu často slyšíme o nespravedlivém dosazování příbuzných na důležité pozice, přestože existují lepší kandidáti.

S korupcí se setkáváme všude tam, kde se objevuje obecný zájem, tedy zájem celé, nebo alespoň části společnosti. Každému se jistě vybaví politika, korupce se však objevuje i na všemožných úřadech veřejné správy, ve zdravotnictví, školství, u policie, u soudů, ve sportu, v médiích, ale třeba i v obchodní oblasti soukromého sektoru apod.

Korupce je velmi nebezpečná, pokud se neřeší, může se snadno rozrůst od náhodné, drobné až do stádia, kdy se stává organizovaným zločinem, ovládá celý stát a nic bez ní nefunguje.

Rozlišujeme korupci malou, charakteristickou náhodnými, drobnými úplatky, a velkou, u které je tomu naopak. Hlavní příčinou korupce je touha jedince po dalším zisku, a to i za cenu porušení pravidel. Existují však i další faktory, díky kterým korupce vzniká. Jedná se především o nedostatečně propracované, nejasné, nesrozumitelné zákony, nepřehlednou

administrativu veřejné správy, neefektivní kontrolu, nízké tresty, které neodradí, nízké platy zaměstnanců či pokřivený žebříček hodnot lidí, kteří před etickými hodnotami jako je poctivost, spravedlnost upřednostňují vlastní neoprávněný prospěch. Je důležité si uvědomit, že obětí korupce je každý z nás, tedy celá společnost.

Mezi nejzávažnější důsledky korupce patří, že kazí morálku, způsobuje mezi lidmi nerovnost, nespravedlnost, budí nedůvěru ve státní představitele, právo a demokratické principy. Brzdí hospodářský růst, v důsledku nehospodárného plýtvání penězi dochází k úbytku veřejných financí, které by mohly být použity na potřebné věci. Sekundárně pak dochází ke zvyšování daní, cen, poskytování nekvalitních veřejných služeb atd.

Korupce se samozřejmě vyskytuje i v České republice. Náš trestní zákoník slovo korupce ani neobsahuje, to však neznamená, že za ni nebudete odsouzeni. Mnohé korupční jednání odpovídá trestním činům např. úplatkářství, zneužití pravomoci úřední osoby, pletichy při zadávání veřejné zakázky.